

پیش بینی فرسودگی تحصیلی بر اساس سبک های تصمیم گیری دانش آموزان دوره دوم متوسطه مدارس دولتی یزد

راهدان احسان رضازاده^۱

چکیده

هدف: به وجود آمدن مشکلاتی از قبیل عملکرد تحصیلی ضعیف یا ترک تحصیل در دانش آموزان مقطع متوسطه که نیروهای تولید و تشکیل دهنده نظام خانواده در سال های آتی به حساب می آیند، توجه محققین فراوانی را به خود جلب کرده تا بتوانند راه هایی را برای کاهش فرسودگی تحصیلی در آن ها بیابند. این پژوهش با هدف پیش بینی فرسودگی تحصیلی بر اساس سبک های تصمیم گیری دانش آموزان دوره دوم متوسطه انجام شد.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان پسر پایه دهم و یازدهم دوره دوم متوسطه مدارس دولتی شهر یزد مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ تشکیل دادند که تعداد آن ها ۲۰۳۱ نفر بوده و از این تعداد، ۳۲۳ نفر به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. در این پژوهش برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه سبک های تصمیم گیری عمومی GDMS و پرسشنامه فرسودگی تحصیلی MBI-SS استفاده شد.

یافته ها: داده های پژوهش با استفاده از روش های آمار توصیفی و رگرسیون و از طریق نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند که نتایج نشان داد سبک های تصمیم گیری بر فرسودگی تحصیلی دانش آموزان دوره دوم متوسطه تاثیر دارد، به گونه ای که سبک های تصمیم گیری اجتنابی، وابستگی و آنی قادر به پیش بینی مثبت و معنادار و سبک های تصمیم گیری شهودی و عقلانی به صورت منفی و معنادار قادر به پیش بینی فرسودگی تحصیلی دانش آموزان می باشند.

نتیجه گیری: باتوجه به نتایج می توان گفت نوع سبک تصمیم گیری تعیین گر مهمی برای فرسودگی تحصیلی در دانش آموزان به حساب می آید.

کلید واژه: سبک های تصمیم گیری، فرسودگی تحصیلی، دانش آموزان، دوره دوم متوسطه.

^۱. کارشناس ارشد مشاوره مدرسه، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

Prediction of Academic burnout based on decision making styles of secondary high school students

Ehsan rezazadeh¹

Abstract

Aim: Problems such as dropping out or weak educational performance of high school students who are considered as production labors and family founders of next years, have attracted the attention of many researchers to find a solution for lesser educational burnout in them. The present research is done with the aim of Prediction of Academic burnout based on decision making styles of secondary high school students.

Method: The method used in this research is a descriptive-correlation one. The statistical population of this research included all the male students (2031 members, that among them, 323 have been chosen by Cluster Random Sampling method) studying in grades 10 and 11 in secondary public high schools of Yazd in the educational year of 2019- 20. Gathering data is made possible by GDMS general decision making questionnaire (Scott and Bruce) and MBI-SS educational burn-out questionnaire (Brusso et al, 1997).

Findings: The data has been scrutinized through Descriptive Statistics, Regression Analysis and SPSS Statistics and the results revealed that decision-making styles affects the academic burnout of secondary high school students in such a way that avoidant, dependent and spontaneous decision-making styles are capable of positive prediction and statistical significance and intuitive and rational decision- making styles are able to predict the students' academic burnout.

Result: According to these results it is possible to say that the type of decision-making style is an important indicator for students' academic burnout.

Keywords: decision-making styles, academic burnout, students, secondary high school.

¹ . M.A. of School counseling, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

همه پیشرفت‌های شگفت‌انگیز انسان در دنیای امروز زاییده یادگیری است. انسان اشرف مخلوقات و خلیفه خدا بر روی زمین می‌باشد، او در گذرگاهی قرار دارد که می‌تواند با یادگیری و انتخاب آگاهانه خود به اسفل السافین و یا اعلی‌علین تبدیل شود. انسان بیشتر توانایی‌های خود را از طریق یادگیری به دست می‌آورد، از طریق یادگیری رشد فکری پیدا می‌کند و توانایی‌های ذهنش فعلیت می‌یابد. یادگیری اساس رفتار انسان را تشکیل می‌دهد و از طریق یادگیری فرد با محیط خود آشنا می‌شود. گاهی محیط را تحت تسلط و فرمان خود دارد و زمانی خویشتن را با آن سازگار می‌کند (۱). در این میان آموزش و پرورش فرآیندی متشکل و به هم پیوسته است که تمامی اجزای آن در ارتباط با یکدیگر برای رسیدن به هدفی معین فعالیت می‌کنند. هدف عمده تعلیم و تربیت ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار و نگرش‌ها، علایق، توانایی‌ها، مهارت‌ها، اعتقادات و به طور کلی همه ویژگی‌های فرد است (۲).

دانش آموزان در محیط‌های آموزشی در دستیابی به اهداف آموزشی خود با چالش‌های متعددی مواجه می‌شوند که این چالش‌ها می‌تواند اثرات زیان‌باری بر روی کیفیت یادگیری، بهزیستی روان‌شناختی و عملکرد تحصیلی آن‌ها داشته باشد (۳). از جمله چالش‌های عمده‌ی تحصیلی دانش آموزان که انگیزه و اشتیاق تحصیلی آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد و موجب می‌گردد انگیزه و اشتیاق خود را برای ادامه تحصیل از دست بدهند، فرسودگی تحصیلی^۱ می‌باشد (۴).

زندگی تحصیلی یکی از مهم‌ترین ابعاد زندگی اشخاص است که بر سایر ابعاد زندگی تأثیر فراوان دارد. اکثر تحقیقات انجام شده درباره فرسودگی، در موقعیت‌هایی مانند فروشندگان (۵)^۲، معلمان (۶)^۳، پرستاران (۷)^۴، کارکنان خدمات بهداشتی (۸)^۵، مشاوران (۹)^۶ و روان‌شناسان (۱۰) بود که با عنوان فرسودگی شغلی معروف است (۱۱)^۷. با وجود این، متغیر فرسودگی به موقعیت‌ها و بافت‌های آموزشی گسترش پیدا کرده است که از آن با عنوان فرسودگی تحصیلی نام برده می‌شود (۱۲)^۸. می‌توان گفت که موقعیت‌های آموزشی به عنوان محل کار فراگیران محسوب می‌شود، اگرچه فراگیران در موقعیت‌های آموزشی به عنوان کارمند کار نمی‌کنند یا شغل خاصی در آن جا ندارند، اما از دیدگاه روانشناختی، فعالیت‌های آموزشی و درسی آن‌ها را می‌توان به عنوان یک ((کار)) در نظر گرفت (۱۲)، با این تفاوت که فرسودگی تحصیلی وابسته به موقعیت خاص است؛ یعنی فرسودگی تنها در موقعیت مدرسه اندازه‌گیری می‌شود (۱۳)^۹.

فرسودگی تحصیلی به بدبینی تحصیلی و خستگی ناشی از تقاضاهای تحصیلی اشاره دارد (۱۴)؛ و شامل سه حیطه‌ی خستگی تحصیلی، بی‌علاقگی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی است (۱۵). افرادی که فرسودگی تحصیلی دارند معمولاً علائمی مانند بی‌اشتیاقی نسبت به مطالب درسی، ناتوانی در ادامه حضور مستمر در کلاس‌های درس، مشارکت نکردن در

1. Academic burnout

2. Sand & Miyazaki

3. Greenglass, Burke & Fiksenbaum

4. Zallars, Perrewe & Hochwarter

5. Wade, Cooley & Savicki

6. Ross, Altimaiier & Russel

7. Maslach & Jackson

8. Salmela-Aro, Savolainen & Holopainen

9. Ahola & Hakanen

فعالیت‌های کلاسی، احساس بی‌معنایی در فعالیت‌های درسی و احساس ناتوانی در فراگیری مطالب درسی را تجربه می‌کنند (۱۶).

بر اساس تحقیقات و پژوهش‌های انجام شده، می‌توان گفت که فرسودگی تحصیلی در موقعیت‌های آموزشی با ویژگی‌هایی مانند خستگی ناشی از الزامات مربوط به مطالعه، رشد حس و نگرش بدبینانه و بدون حساسیت نسبت به مطالب درسی و نیز احساس پیشرفت شخصی ضعیف در امور درسی و تحصیلی مشخص می‌شود (۱۲).

از طرفی عامل مورد بررسی در این پژوهش در ارتباط با فرسودگی تحصیلی، نوع سبک‌های تصمیم‌گیری^۱ دانش‌آموزان است؛ چراکه لزوم اتخاذ تصمیم‌های اثر بخش تر و درست تر در فعالیت‌های آموزشی بر هیچ کس پوشیده نیست و این موضوع یکی از چالش‌های افراد در طول زمان بوده است. سیستم‌های آموزشی، به ویژه مدارس از جمله سیستم‌های بسیار پیچیده‌ی غیر قابل پیش‌بینی هستند و در چنین وضعیتی تصمیم‌گیری یکی از چالش‌های اصلی مدیران مدارس و دانش‌آموزان محسوب می‌شود.

بنابراین با توجه به اهمیت متغیر فرسودگی تحصیلی در دانش‌آموزان و با توجه به ادبیات پژوهشی، می‌توان گفت که بررسی رابطه همزمان بین سبک‌های تصمیم‌گیری و فرسودگی تحصیلی در دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه دوم مشخص نیست و برای رفع این خلاء تحقیقاتی این سؤال مطرح می‌شود که آیا سبک‌های تصمیم‌گیری می‌تواند فرسودگی تحصیلی در دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه دوم را پیش‌بینی کند؟

ابزار و روش‌ها

این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان پسر پایه دهم و یازدهم دوره دوم متوسطه مدارس دولتی شهر یزد مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ تشکیل دادند که تعداد آن‌ها ۲۰۳۱ نفر بوده و از این تعداد، ۳۲۳ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند.

نمونه‌گیری بدین صورت انجام شد که ابتدا از بین دو ناحیه آموزش و پرورش شهرستان یزد، یک ناحیه انتخاب شد و سپس از بین مدارس دوره دوم متوسطه ناحیه انتخاب شده، پنج مدرسه به صورت تصادفی انتخاب شده و در نهایت، از بین کلاس‌های دهم و یازدهم مدارس انتخاب شده، چند کلاس انتخاب گردید و در نهایت ابزارهای خود گزارشی مورد استفاده در این تحقیق بین دانش‌آموزان پسر توزیع شد. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده شد:

۱- پرسشنامه سبک‌های تصمیم‌گیری عمومی GDMS:

پرسشنامه سبک‌های تصمیم‌گیری عمومی در سال ۱۹۹۵ توسط اسکات و بروس^۲ به منظور ارزیابی شیوه‌های تصمیم‌گیری تصمیم‌گیری و بر اساس نظریه سبک‌های تصمیم‌گیری طراحی شد. از نظر بروس و اسکات به طور کلی ۵ سبک تصمیم‌گیری وجود دارد که عبارتند از:

1. Decision making style

2. Scott & Bruce

۱- **سبک تصمیم گیری عقلانی:** این سبک بیانگر تمایل تصمیم گیرنده به شناسایی تمامی راهکارهای ممکن، ارزیابی نتایج هر راهکار از تمامی جنبه‌های مختلف و در نهایت انتخاب راهکار بهینه و مطلوب توسط تصمیم گیرنده در هنگام مواجهه با شرایط تصمیم گیری است.

۲- **سبک تصمیم گیری شهودی:** تصمیم گیری شهودی، فرآیندی ناخودآگاه است که در سایه تجربه‌های استنتاج شده به دست می‌آید. در این شیوه تصمیم گیری، فرد تصمیم گیرنده منطق روشنی در رابطه با درست بودن تصمیم خود ندارد، بلکه با تکیه بر بینش و فراست درونی خود آن چیزی را که فکر می‌کند درست است انجام می‌دهد.

۳- **سبک تصمیم گیری وابستگی:** این سبک بیانگر عدم استقلال فکری و عملی تصمیم گیرنده و تکیه بر حمایت‌ها و راهنمایی‌های دیگران در هنگام اتخاذ تصمیم است.

۴- **سبک تصمیم گیری آنی:** سبک تصمیم گیری آنی بیانگر احساس اضطرار تصمیم گیرنده و تمایل وی به اخذ تصمیم‌نهایی در کوتاه‌ترین و سریع‌ترین زمان ممکن است.

۵- **سبک تصمیم گیری اجتنابی:** افرادی که از سبک تصمیم گیری اجتنابی برخوردارند در هنگام مواجهه با مساله تا آنجا که امکان پذیر باشد تصمیم گیری را به تعویق انداخته و از هرگونه واکنش نسبت به مساله رخ داده طفره می‌روند.

پرسشنامه سبک‌های تصمیم گیری عمومی یک ابزار خود گزارشی است که سبک‌های ذکر شده در بالا را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در این پژوهش اسکات و بروس (۱۹۹۵) ضریب آلفای کرونباخ زیر مقیاس‌های این پرسشنامه را بین ۰/۶۸ تا ۰/۹۴ گزارش کرده‌اند و به منظور بررسی روایی سازه از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده کرده‌اند. هادی زاده مقدم و طهرانی (۱۳۸۷) نیز در ایران به هنجاریابی پرسشنامه مذکور پرداخته‌اند. آن‌ها ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۱ را برای کل آزمون گزارش کرده‌اند و با توجه به دریافت اصل پرسشنامه و ترجمه آن، روایی محتوایی پرسشنامه ترجمه شده با نظر اساتید مورد بررسی قرار گرفته و تأیید شده است. جهت سنجش روایی سازه نیز همبستگی بین سبک‌های تصمیم گیری و همچنین همبستگی بین نمرات هریک از سؤالات پرسشنامه و نمرات مربوط به هر سبک مورد بررسی قرار گرفته است و روایی ۰/۸۴ به دست آورده‌اند.

۲- پرسشنامه فرسودگی تحصیلی MBI-SS:

این پرسشنامه در سال ۱۹۹۷ به وسیله برسو و همکاران^۱ تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۱۵ پرسش با ۳ عامل خستگی تحصیلی، بی‌علاقگی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی است و نمره گذاری آن در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) انجام می‌شود. پایایی پرسشنامه به وسیله سازندگان آن با ضریب آلفای کرونباخ در دامنه‌ای بین ۰/۷۰ الی ۰/۸۲ محاسبه شده است. در ایران نیز نعامی (۱۳۸۸) پایایی این ابزار را بالا و در دامنه‌ای بین ۰/۷۵ الی ۰/۸۲ برآورد نموده است.

در نهایت به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی از روش رگرسیون و نرم‌افزار SPSS برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

^۱ . Bresó & et al

یافته ها

نتایج جدول شماره ۱ نشان می دهد که در افراد نمونه در متغیر فرسودگی تحصیلی به ترتیب بالاترین و پایین ترین نمره مربوط به مؤلفه خستگی تحصیلی ۱۴/۴۷، ناکارآمدی تحصیلی ۱۳/۵۹ و بی علاقهگی تحصیلی ۹/۹۱ می باشد. اطلاعات مربوط به آماره های توصیفی ابعاد متغیر سبک های تصمیم گیری نیز به تفکیک در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول شماره ۱- میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش در بین دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم شهر یزد

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	نمرات اکتسابی	
				حداقل نمره	حداکثر نمره
خستگی تحصیلی	۳۲۳	۱۴/۴۷	۴/۴۴	۵	۲۵
بی علاقهگی تحصیلی	۳۲۳	۹/۹۱	۳/۷۶	۴	۲۰
ناکارآمدی تحصیلی	۳۲۳	۱۳/۵۹	۴/۰۷	۶	۲۸
سبک تصمیم گیری اجتنابی	۳۲۳	۱۱/۶۷۵	۴/۶۴۲	۵	۲۴
سبک تصمیم گیری آنی	۳۲۳	۱۳/۳۵۲	۴/۲۰۳	۵	۲۴
سبک تصمیم گیری وابستگی	۳۲۳	۱۴/۶۳۷	۳/۸۹۳	۵	۲۵
سبک تصمیم گیری شهودی	۳۲۳	۱۸/۶۶۰	۳/۰۱۰	۷	۲۵
سبک تصمیم گیری عقلانی	۳۲۳	۱۷/۸۳۱	۳/۴۴۱	۷	۲۵

طبق نتایج جدول ۲، نتایج پژوهش با استفاده از رگرسیون نشان می دهد که اثر سبک های تصمیم گیری شامل سبک تصمیم گیری اجتنابی ($P < ۰/۰۰۱$ و $\beta = ۰/۲۶۹$)، سبک تصمیم گیری وابستگی ($P < ۰/۰۰۱$ و $\beta = ۰/۱۶۱$) و سبک تصمیم گیری آنی ($P < ۰/۰۰۱$ و $\beta = ۰/۱۷۰$) بر متغیر فرسودگی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره متوسطه دوم به لحاظ آماری مثبت و معنادار است؛ به گونه ای که به ترتیب حدوداً ۲۷، ۱۶ و ۱۷ درصد واریانس فرسودگی را پیش بینی می کنند. اما اثر سبک تصمیم گیری شهودی ($P < ۰/۰۰۱$ و $\beta = -۰/۱۷۴$) و سبک تصمیم گیری عقلانی ($P < ۰/۰۰۱$ و $\beta = -۰/۱۳۸$) به لحاظ آماری منفی و معنادار است که نشان می دهد به ترتیب حدوداً ۱۷ و ۱۴ درصد فرسودگی تحصیلی را پیش بینی می کند. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه سبک های تصمیم گیری می تواند فرسودگی تحصیلی دانش آموزان دوره دوم متوسطه را پیش بینی کند، تأیید می شود.

جدول شماره ۲- برآورد اثر مستقیم متغیر مستقل بر متغیر فرسودگی تحصیلی

برآورد				ضریب تعیین	متغیر وابسته	متغیر مستقل
کل		مستقیم				
P	مقدار	P	مقدار			
۰/۰۰۱	۰/۲۶۹	۰/۰۰۱	۰/۲۶۹			سبک اجتنابی
۰/۰۰۷	۰/۱۶۱	۰/۰۰۷	۰/۱۶۱			سبک وابستگی
۰/۰۰۳	۰/۱۷۰	۰/۰۰۳	۰/۱۷۰	۰/۳۵	فرسودگی تحصیلی	سبک آنی
۰/۰۰۱	-۰/۱۷۴	۰/۰۰۱	-۰/۱۷۴			سبک شهودی
۰/۰۰۹	-۰/۱۳۸	۰/۰۰۹	-۰/۱۳۸			سبک عقلانی

بحث و نتیجه گیری

یافته های پژوهش با استفاده از رگرسیون نشان داد که اثر متغیر سبک های تصمیم گیری بر متغیر فرسودگی تحصیلی در دانش آموزان پسر به لحاظ آماری معنادار است که در تبیین یافته های فوق می توان گفت وقتی فرد دارای سبک تصمیم گیری وابستگی باشد به دلیل اینکه همواره از عدم استقلال فکری رنج می برد و برای تصمیم گرفتن و حل مسائل روزمره خود متکی به حمایت دیگران می باشد، بنابراین در مواجهه با تکالیف درسی با نوعی از تنش و تجربه هیجانات منفی مانند نشخوار فکری و فاجعه نمایی روبرو شده و همین امر می تواند منجر به احساس ناتوانی و اقدام منفی در عملکرد تحصیلی شود.

همچنین، می توان تبیین نمود که وقتی دانش آموز دارای سبک تصمیم گیری آنی یعنی احساس تنش و فشار در تصمیم گیری و عملکرد بدون تأمل باشد در زمان تصمیم گیری به اهداف کوتاه مدت توجه نموده و چون نمی تواند اهداف بلندمدت را در نظر بگیرد چندان به انجام منظم تکالیف درسی خود توجه نداشته و لذت های کوتاه مدت در زندگی روزمره مانند رفتن به مهمانی، تعاملات با همسالان، تماشای برنامه های تلویزیونی و ... را به مطالعه و اختصاص دادن وقت به مطالعه فشرده ترجیح داده و در نتیجه در زمان امتحانات پایان ترم نتیجه نامناسبی کسب نموده و همین امر می تواند به احساس ناتوانی در عملکرد تحصیلی و در نهایت فرسودگی تحصیلی منجر شود. از طرفی فرد دارای سبک تصمیم گیری اجتنابی از تصمیم گیری فراری بوده و به نوعی با تعلل ورزی و اجتناب به مسائل مرتبط با تحصیل واکنش نشان می دهد و همین تعلل ورزی منجر به انجام ناقص تکالیف یا عدم انجام تکالیف و مطالعه کامل همراه با یادگیری شده و چنانچه این امر تکرار شود می تواند با افت عملکرد تحصیلی و فرسودگی هیجانی و تحصیلی همراه شود.

از سوی دیگر می توان گفت، زمانی که دانش آموز برای تصمیم گیری در زمینه های مختلف تحصیلی از راهبردهای خودتنظیمی هیجانی مثبت مانند برنامه ریزی، تمرکز مثبت و فعالانه بر تکلیف محوله، پذیرش نقاط ضعف و قوت خود و در نظر گرفتن زمان کافی برای انجام تکالیف همراه با مشورت با افراد بزرگتر و تلاش استفاده نماید، در حوزه تحصیلی به

شکل موفق تری عمل نموده و نتیجه عملکرد وی منجر به تقویت شدن رفتار تحصیلی و باور خودکارآمدی دانش آموز شده و بدین ترتیب احتمال دلزدگی تحصیلی و فرسودگی تحصیلی وی کاهش می یابد.

در پایان باید بیان کرد که این مطالعه نیز همچون سایر مطالعات، با محدودیت‌هایی همراه بوده است. به دلیل اینکه جمعیت پژوهش حاضر تنها محدود به دانش آموزان یک جنس (پسر) بوده است و از آنجا که پژوهش از نوع مطالعات همبستگی می باشد، لذا باید از تعمیم نتایج پژوهش به دیگر جمعیت‌ها و نیز استنباط علی از نتایج آن جوانب احتیاط را رعایت کرد. در این پژوهش امکان و فرصت بررسی مقایسه‌ای بین دانش آموزان دو جنس (دختر- پسر) وجود نداشت. در این پژوهش از ابزارهای خودگزارشی (پرسشنامه) استفاده شده است، و این امر می تواند موجب خستگی آزمودنی‌ها و کاهش دقت آن‌ها و تا اندازه‌ای تحریف در پاسخ گویی به سوالات شده باشد. پیشنهاد می گردد در مطالعات آتی جامعه گسترده تری شامل دو جنس (دختر و پسر) انتخاب و مورد بررسی قرار گیرند و از سویی دیگر نیز پیشنهاد می شود در پژوهش‌های آتی علاوه بر فرسودگی تحصیلی سایر رفتارهای تحصیلی از قبیل اشتیاق به تحصیل، کیفیت زندگی تحصیلی، و... مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.

منابع:

- ۱- سیف، علی اکبر. (۱۳۸۵). روانشناسی پرورشی. تهران: نشر آگاه.
- ۲- نظمی، مسعود. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر استفاده از کارپوشه بر خلاقیت و خودنظم دهی در دانش آموزان کلاس ششم ابتدایی شهر یزد. پایان نامه کارشناسی ارشد، یزد: دانشگاه یزد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
- ۳- نریمانی، محمد، محمدی، گلاویژ، الماسی راد، نسرین و محمدی، جهانگیر. (۱۳۹۶). نقش هوش اخلاقی و ادراک خطر در پیش بینی فرسودگی تحصیلی و اهمال کاری دانش آموزان. مجله روانشناسی مدرسه. ۶(۲)، ۱۴۵-۱۲۴.

- 4- Kim B., Kim E & Lee SM. (2017). Examining longitudinal relationship among effort reward imbalance, coping strategies and academic burnout in Korean middle school students. *School Psychology International*. 12(8),134-145.
- 5- Sand, G., & Miyazaki, A. D. (2000). The impact of social support on salesperson burnout components. *Psychology and Marketing*, 17(3), 13-26.
- 6- Greenglass, E. R., Burke, R. J., & Fiksenbaum, L. (2001). Workload and burnout in nurses. *Journal of Community and Applied Social Behavior and Personality*, 11(33), 211-215.
- 7- Zallars, K. L., Perrew, P. L. & Hochwarter, W. A. (2000). Burnout in health care: The role of the five factors of personality. *Journal of Applied Social Psychology*, 30(12), 1570-1598.
- 8- Wade, D. C., Cooley, E., & Savicki, V. (1986). A longitudinal study of burnout. *children and youth services review*, 8(12), 161-173.

- 9- Ross, R. R., Altmaier, E. M., & Russel, D. W. (1989). Job stress, social support, and burnout among counseling center staff. *Journal of Counseling Psychology*, 4(1), 464-470.
- 10- Sandoval, J. (1993). Personality and burnout among school psychologists. *Psychology in the schools*, 30(12), 321-326.
- 11- Maslach, C., & Jackson, S. E. (1984). Burnout in organizational setting. *Applied Social Psychology Annual*, 5(2), 133-153.
- 12- Salmela-Aro, K., Savolainen, H. & Holopainen, L. (2008). Depressive symptoms and school burnout during adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 6(3), 34-45.
- 13- Ahola, K & Hakanen, J. (2007). Job strain, burnout, and depressive symptoms: A prospective study among dentists. *Journal of Affective Disorders*, 104(24), 103–110.
- 14- Salmela-Aro K & Upadyaya K. (2017). Co-development of educational aspirations and academic burnout from adolescence to adulthood in Finland. *Research in Human Development*. 14(2),106-121.
- 15- Wang M., Guan H., Li Y., Xing C., Rui B. (2019). Academic burnout and professional self-concept of nursing students: A cross-sectional study. *Nurse Educ Today*. 77, 27-31.
- 16- Rios-Risquez MI, Garcia-Izquierdo M, Sabuco-Tebar ELA, Carrillo-Garcia C, Solano-Ruiz C. (2018). Connections between academic burnout, resilience, and psychological well-being in nursing students: A longitudinal study. *J Adv Nurs*, 74(12), 2777-2784.